

Hans Pienaar

Bomme oor Bagdad

Hans Pienaar is 'n produksie-redakteur by Independent Newspapers, Johannesburg. Hy het Irak in November 2002 besoek. Sy jongste publikasie is die digbundel, *Die Taal van Voëls*, bestelbaar by hanspienaar@mweb.co.za

I

In 'n boord lank terug, omring deur kampe
in ons weermagsdorp, by elke ingang
kanonne of vliegtuie om aan te hang,

skietbane rinkelend van doppies, parate
wagte wys hoe bol hul onder ons broeke,
onthou ek een vrug, na al die jare. Granate,

nou nog skaarser, was toe al eksoties genoeg
om net aan te peusel en te pik. Versigtig
oopgetrap onder voete, het die vlees pittig

vertel van ander dinge, disseksies jare
later, muisies ingepak in ingewande.
Geblikte soutvleispienk. Met taai hande

het ons ander granate, groen en giftig
oor heinings gegooi, by deure ingerol,
met ons tande oopgepluk, heroïes op geval.

In die bioskoop was dit dikwels swart en wit.
Ons kon nog nie weet die natuur se weergawe
was die regte een: Lyke op 'n slagveld, ledemate

vol bloed, rosig van verrotting, tot op die been
van menslikheid, tot in die grys murg vuig
van sterflikheid. Ek wil weer aan die pitjies suig,

so vol onvanpaste smake. Maar hul soetigheid bly
karig, hul kennis buite bereik. Ons maak pofkoring
as die oorlogswolke saampak om die TV-toring

II

Soos 'n hoop vol outydse bomme (uit Tintin,
ou tydskrifte oor anargiste, piramides voor
slawekastele) lê die granate in die gekantelde
stootwaens in Bagdad se strate. Tossels twyge
punt soos lonte. Die smous breek een oop,
hou die korrels uit, wedywer met die bokkaas
aangebied aan die skares op 'n mes met flou
beloftes glimmerend in sy halfmaan. Half-dood
mense: Koop my ou kalashnikov. Die olyfgroen
houer vir mosterdgas. Vrees dwaal, lag verleë.
Ons soek net vrede. Die skrik van Al Mariye
(waar mense verdamp het, skraapsels velle
teen die mure, 'n vloer verkleur deur bloed.)
in die agterkoppe: Die son straal oor geraamtes
van staal uit die beton geruk. Die slaggate
van missiele is rondter as die rondste granate

III

Die wagte in Hooglied het Salomo se geliefde mishandel
Haar geslaan, gewond, en beslag gelê op haar mantel

Soos 'n granaatskyf agter 'n sluier is die geliefde slank
As sy 'n deur is slaan hul haar toe met 'n sederplank

Helde omring Salomo se draagstoel en rookpilare
swaard aan die heup weens die nagtelike gevare

By haar moedershuis wag 'n kom vol granatemos
Hy wil haar borste pluk soos 'n druiwetros

'n Duisend sikkels hou ek vir u, my wingerd se vrug
Soos die jong takbok op die balsemberg is u wat vlug

Hul skuil in die townships, haar nawel soos die kom
In die hoek. Staan vroeg op, gaan kyk of sy granate blom

O soelamiet, o soelamiet, soos vaandels van slagordes
Is u aangesig skoon. Na die oonde stroom die hordes

IV

Soos borste in my arms twee granate net twee is al
Wat ek wil red uit hierdie hel nou volbring soos voorspel
Padtekens oral wys Babilon, Ur, Nineve, stede nog ouer
Daar kom ons hulp nie vandaan ook nie Nebukadneser
Of sy skrif teen mure wat nie meer staan om te vertel
Van die heersers besetters vredemakers demokrate
wat meet en pas en praat met gediertes tot hulle mal
word self gillende drillende monsters van staal soldate
vol skubbe my granate saf gedruk terwyl ons die
gewondes vlug oor woestyne want wie moet ons glo?
Die koalisie sê hul veg net teen spesifieke teikens so
waarom ons uitverkies waarom ons uitsonder min
genoeg om mis te kyk is ons my pap granate glip
uit my hande te laat gryp ek te dun is die skil
die vlees klou aan tenktande deur my hemp syfer
bloed aan my boesem deur my geliefde gespil

V

Elke langeraad het 'n handgranaat
En 'n slommernommer in sy boek
Elke kanonnier het 'n visier
En 'n opperstopper in sy broek

Fregatte loop op gladde ratte
En trosse goddelose matrose
Alle vliegdekskepe is geslepe
Met 'n helifamilie uit die bose

Elke straler het 'n terugbetaler
En 'n skerperwerper tuis
Elke bommer het sommer
'n ietsie ekstra in sy kruis

Elke kameraad vra 'n passaat
En 'n drosterroster teen 'n tent
Elke kaptein vermy 'n landmyn
En 'n vorderorder sonder end

Elke adjudant is amusant
Met manne vol kanne tee
Elke generaal is joviaal
Met 'n lekkerwekker om twee

Alle infanteriste is vandaliste
Met 'n rommeltrommel vol
Alle artilleriste is fataliste
met wielemissiele in die kol

Elke soldaat het genoeg ruggraat
En 'n geraamte sonder skaamtes
Elke gewonde is sonder sonde
En sy vrome drome vol gedaantes

Elke samjoor seek skoor
met 'n skelmhelm op sy kop
elke sersant is aan die brand
met 'n wakkerblaffer reg

Elke kapelaan is afgestaan
Met 'n palmsalm in sy hoed
Elke veteraan is aangedaan
Oor die rye kiste vol moed

Elke koalisie het 'n polisie
Op 'n kommergrommernet
Vir elke opposisie se posisie
Is daar 'n buffelsnuffelwet

VI

Dit was toe nie 'n appel of perske of lemoen
Aan die Boom van Kennis van Goed en Kwaad
Maar dalk 'n vrug sonder familie, wat alleen
In die botaniese registers staan: Granaat

Dit was ook nie nodig vir die vrou om te pluk
Net vir die proe, want die opgewonde man
Kon haar maklik keer, laat teruglê in die mik
Haar bene oor die stamme se wydte span

Om te sê: Nes God se vrug is jy rosig
Van binne. Laat my die pitjies plant
In jou diepste grond met my nat hand

Laat my lek aan die pitte van jou borste
Laat my rib in jou oermos, in jou stroop
Die kiem van paradyslikheid doop